

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/468/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413212243
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Javorčíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1413212243.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: B. A., E.. XX.XX.XXXX, I. B. T. XX, I., adresa na doručovanie Š. T. XXX, Ž., proti odporcovi: O. A., E.. XX.XX.XXXX, I. B. T. XX, I., o návrhu odporcu na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súd Bratislava IV v Bratislave č.k. 4C/180/2013-230 zo dňa 3.8.2015, pomerom hlasov 3:0 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súd Bratislava IV v Bratislave č.k. 4C/180/2013-230 zo dňa 3.8.2015 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súdu prvého stupňa návrh odporcu na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 03.07.2013 domáha, aby súd rozviedol jej manželstvo s odporcom uzavreté dňa 11.06.1988.

Odporca podaním doručeným súdu dňa 07.07.2015 a dňa 14.07.2015 navrhol, aby súd po začatí konania nariadil predbežné opatrenie, ktorým by navrhovateľke uložil povinnosť predbežne strpieť odporcu v spoločnej domácnosti - v byte č. XX nachádzajúcom sa U.. poschodí v bytovom dome na ulici O. Č.. XX K. K., X., od doručenia predbežného opatrenia až do konečného rozhodnutia o rozvode manželstva. Alternatívne, aby jej uložil povinnosť predbežne strpieť odporcu v spoločnej domácnosti v byte č. XX nachádzajúcom sa U.. poschodí v bytovom dome na ulici O. Č.. XX K. K., X., počas jej dvojtýždňovej neprítomnosti v byte až do konečného rozhodnutia o rozvode manželstva. Návrh odôvodnil tým, že je tu potreba dočasnej úpravy pomerov, ktorá vyplýva zo stresu odporcu, ktorý mu priviedla navrhovateľka svojím konaním v rozpore so zákonom o rodine ako aj dobrými mravmi. Navrhovateľka porušuje povinnosť manželov žiť spolu, odsťahovala sa aj s ich spoločnými deťmi zo spoločnej domácnosti a neposkytla mu pomoc a strechu nad hlavou po ťažkej operácii infarktu myokardu, ktorý bol vyústením zažívaného stresu. Jeho aktuálny zdravotný stav vyžaduje sociálnu a opatrovateľskú službu formou pobytovej služby, ktorú, keďže mu ju nemôže poskytnúť štát, zo zákona mu ju je povinná poskytnúť navrhovateľka ako jeho zákonná manželka, a to aspoň do právoplatného rozhodnutia o rozvode manželstva alebo kým odporca nebude schopný sa postarať o seba sám. Potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov odporca odvodzuje tiež z ich pomerov v oblasti bývania, ktoré sú v rozpore so zákonom o rodine. Navrhovateľka má neporovnateľne lepšie podmienky bývania ako odporca. Prípadná smrť alebo zhoršenie zdravotného stavu odporcu tiež zakladá dôvodnú obavu, že by výkon súdneho rozhodnutia vo veci samej bol ohrozený, pretože zánikom odporcu by skončilo predmetné konanie a spravodlivosti by nebolo učené za dost'. Navrhovateľka sa navyše dostatočne nestará o ich spoločného (plnoletého) syna A. W., ktorý je osamelý, bez zabezpečeného stravovania, upadá na duchu a prepadol drogovej závislosti. Úpravou pomerov v oblasti bývania bude navrhovateľ môcť zabezpečiť dostatočnú starostlivosť o svojho syna.

Súd poukázal na ustanovenia § 74 ods. 1, 76 ods. 1 písm. f) a 102 ods. 1 prvá veta O.s.p.. Konštatoval, že základným predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia je, aby predbežné opatrenie malo vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je predmetom konania vo veci samej. Navrhovateľ musí súčasne

preukázať, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov účastníkov, by bolo jeho právo ohrozené. Súd tiež skúma primeranosť zásahu predbežným opatrením, najmä či postupom súdu alebo obsahom výroku nedochádza k neprimeranému zásahu do základných práv a slobôd garantovaných ústavou. V danom prípade sa odporca návrhom na nariadenie predbežného opatrenia domáha, aby súd navrhovateľke uložil povinnosť strpieť odporcu v byte, nachádzajúcom sa v X., na ulici O. Č.. XX K. K., až do konečného rozhodnutia o rozvode manželstva. Konanie o rozvod je tzv. statusové konanie, t.j. konanie o osobnom stave účastníkov konania, v rámci ktorého súd buď vysloví, že manželstvo účastníkov konania rozvádza alebo nie (návrh zamietne). Súd v konaní o rozvod manželstva zisťuje, či vzťahy medzi manželmi sú tak vážne a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže ďalej plniť svoj účel a od manželov už nemožno očakávať obnovenie ich manželského spolužitia. Súd taktiež skúma príčiny, ktoré viedli k rozvratu manželstva a pri rozhodnutí na ne prihliada. Pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa zákona o rodine. Súd v konaní o rozvod manželstva nerozhoduje o majetkových právach napr. o bytovej otázke, o vyživovacej povinnosti akéhokoľvek druhu, o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o zrušení spoločného nájmu bytu manželmi a pod. Súd dospel k záveru, že odporcovmu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia chýba vecná a obsahová súvislosť s predmetom konania vo veci samej. Vzťah, ktorý žiada odporca predbežným opatrením upraviť (t.j. uložiť povinnosť navrhovateľke strpieť ho v spoločnej domácnosti), nemôže byť vyriešený konečným rozhodnutím vo veci samej, v ktorom súd len vysloví, či manželstvo účastníkov rozvádza alebo nie. Je tak nepodstatné, aké dôvody uvádza navrhovateľ predbežného opatrenia. Ďalej súd zdôraznil, že nemá právomoc manželský vzťah medzi účastníkmi súdnym rozhodnutím alebo predbežným opatrením naprávať, zmierňovať rozvrat či akokoľvek do neho zasahovať ukladaním povinností, príkazmi či donútením účastníkov k plneniu manželských povinností. Povinnosti z rodinnoprávných vzťahov (a teda aj z manželského vzťahu) nie sú vynútiteľné, t.j. nemožno sa ich plnenia domáhať na súde a za ich porušenie uložiť sankciu. Opačný postup by bol v rozpore s ústavou garantovanými základnými ľudskými právami a slobodami. Z tohto dôvodu preto súd nemôže ani nariadiť, aby jedna osoba strpela vo svojej domácnosti druhú osobu, aj keď manžela, z akýkoľvek dôvodov. Navyše v konaní o rozvod manželstva, v ktorom sa rozhoduje o osobnom stave účastníkov, nemôže existovať obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, keďže výsledkom konania nemôže byť vykonateľné rozhodnutie, ktoré by mohlo byť exekučným titulom. Nie sú tak splnené zákonom stanovené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia a súd návrh odporcu na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca podaním zo dňa 4.8.2015. Namietol, že súd v rámci zisťovania, či vzťahy medzi manželmi sú trvalo rozvrátené, mal spravodlivo umožniť predbežným opatrením, aby mohlo dôjsť v skúšobnej dobe k náprave. Manželstvo účastníkov bolo len v kríze a bude dôležité dokazovanie vo veci, najmä svedecké výpovede ich detí. Rozvrat manželstva je na úkor syna A., ktorý sa stal bez otcovského dozoru drogovo závislým. Navrhovateľka pritom zneužila spoločné peniaze na prenájom komerčného bytu a opustila bez jeho súhlasu spoločnú domácnosť. Tvrdenie súdu, že nemožno nariadiť, aby jedna osoba strpela vo svojej domácnosti druhú osobu, nemá oporu v zákone. Súd bližšie tento záver nezdôvodnil, pričom zákon o rodine prikazuje manželom žiť spolu a vzájomne si pomáhať. Ak tieto povinnosti nie sú vynútiteľné, načo je zákon o rodine. Súd vôbec nevyhodnotil konanie navrhovateľky a neprihliadol na dôkazy preukazujúce, že koná v rozpore s dobrými mravmi. Najmä mu neposkytla pomoc a bývanie po ťažkej operácii srdca, hoci jeho zdravotný stav si vyžaduje sociálnu a opatrovateľskú službu. Riziko jeho smrti sa pritom dvojnásobne zvýšilo z dôvodov samoty, s čím sa súd vôbec nezaoberal. Súd nevykonal hlavný dôkaz - zistenie jeho zdravotného stavu a hroziacu ujmu na zdraví. Žiada, aby bola sudkyňa odvolaná z rozhodovania veci pre jej zaujatosť, nakoľko nadržáva navrhovateľke a odporcovi sa nejaví ako nestranná a nezávislá. Tým, že súd nevyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je odporca v nevýhode, lebo navrhovateľka má naďalej možnosť očierňovať ho v očiach ich syna. Nie sú pravdivé tvrdenia navrhovateľky, že sa odšťahovala preto, že ju chcel odporca zavraždiť, zmocniť sa jej peňazí a doviedol si domov frajerku. To môže preukázať dokazovanie pred súdom. Z týchto dôvodov sa domáha, aby odvolací súd uznesenie zmenil a nariadil predbežné opatrenie v súlade s jeho návrhom.

Krajský súd v Bratislave prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné. Súd prvého stupňa vec dospel k správnym skutkovým aj právnym záverom a s odôvodnením rozhodnutia sa stotožňuje aj odvolací súd (§ 219 ods. 1,2, O.s.p.).

Odvolací súd sa predovšetkým vypořiadal s námietkou zaujatosti odporcu voči zákonnej sudkyňi vo veci na súde prvého stupňa. Odporca namietol jej zaujatosť z dôvodov, ktoré spočívajú v spôsobe vedenia súdneho konania a z ktorých má subjektívny pocit, že sudkyňa „nadržáva“ navrhovateľke. Odvolací súd

podľa § 14 ods. 3, v nadväznosti na § 15a ods. 5 O.s.p. na túto námietku odporcu neprihliadal, pretože dôvody námietky spočívajú len v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci.

Po začatí konania môže súd podľa § 102 ods. 1 O.s.p. nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov. Analogicky pritom aplikuje ustanovenia § 74 až 76 O.s.p. Právna úprava v § 74 ods. 2 O.s.p. viaže príslušnosť súdu na rozhodovanie o predbežnom opatrení na príslušnosť toho súdu, ktorý má rozhodovať o veci samej. Predbežné opatrenie tak musí priamo súvisieť s ochranou toho práva, ktoré je predmetom konania v merite veci. V prejednávanej veci sa navrhovateľka domáha rozvodu manželstva účastníkov konania, teda rozhodnutia o osobnom statuse účastníkov, ktoré nie je vymožitelné núteným výkonom práva prostredníctvom exekúcie (nie je uložená žiadna povinnosť účastníkov na plnenie). Neprichádza tak do úvahy nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu ohrozenia budúceho výkonu rozhodnutia. Predbežným opatrením odporca žiada uloženie povinnosti navrhovateľke strpieť jeho prítomnosť v byte, ktorý má v prenájme v X. a v ktorom sa navrhovateľka zdržiava počas vykonávania svojho zamestnania. K tomuto bytu však odporca nemá žiadny právny vzťah, z ktorého by mohol odvodzovať nárok bývania v byte.

Podľa § 1 zákona č. 356/2005 Z.z. o rodine, manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich slobodného a dobrovoľného rozhodnutia. Z hľadiska tohto základného princípu treba posudzovať aj všetky práva a povinnosti vyplývajúce z manželského zväzku. Nikoho nemožno násilu nútiť zotrvať v manželstve a plniť manželské povinnosti. Tomu zodpovedá aj zákonný inštitút rozvodu manželstva. Súd preto nemá právomoc autoritatívnym rozhodnutím niekoho zaviazat', aby v manželstve nedobrovoľne zotrval a zdieľal s niekým spoločnú domácnosť len z titulu formálne trvajúceho manželstva.

Neobstoja ani argumenty odporcu týkajúce sa spoločného syna účastníkov A. W. A., ktorý je dospelý a má plnú spôsobilosť na právne úkony. Je len na jeho slobodnej vôli, s ktorým z rodičov sa rozhodne bývať v spoločnej domácnosti alebo si zabezpečiť samostatné bývanie. Ani prítomnosť odporcu v byte, kde sa syn v súčasnosti zdržiava, by nebola žiadnou zárukou, žeby rešpektoval názory odporcu a riadil sa nimi v osobnom živote.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. ako vecne správne.

O trovách konania v súvislosti s odvolacím konaním rozhodne súd prvého stupňa samostatným rozhodnutím spolu s trovami prvostupňového konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.